

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо добровільного
виконання рішень про стягнення грошових коштів»
*(реєстр. № 14108-1 від 15.10.2025)**

***Анотація.** В інформаційній довідці викладено результати аналізу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного виконання рішень про стягнення грошових коштів» (реєстр. № 14108-1 від 15.10.2025).*

***Ключові слова:** боржник, стягувач, добровільне виконання рішень про стягнення грошових коштів, Єдиний реєстр боржників, Цивільний процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, Закон України «Про виконавче провадження».*

Вступ

Положення Закону України «Про виконавче провадження» (далі – Закон) регулюють питання, пов’язані з добровільним виконанням судових рішень та рішень інших органів лише в частині стягнення періодичних платежів із грошових коштів боржника, якими є заробітна плата, пенсія, стипендія та інші доходи, шляхом подання стягувачем виконавчого документа про стягнення безпосередньо підприємству, установі, організації, фізичній особі – підприємцю, фізичній особі, які виплачують їх боржнику.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного виконання рішень про стягнення грошових коштів» (реєстр. № 14108-1 від 15.10.2025) (далі – законопроект), відповідно до пояснювальної записки, спрямований на розширення правового регулювання механізмів добровільного виконання рішень про стягнення грошових коштів відповідно до відкриття виконавчого провадження та після його відкриття, що дозволить добросовісним боржникам уникати додаткових фінансових витрат та обмеження прав, які можуть накласти виконавці у зв’язку з примусовим виконанням.

Підтримуючи загалом позицію суб’єкта права законодавчої ініціативи щодо актуальності і важливості прийняття законопроекту, вважаємо за необхідне висловити окремі міркування щодо його змісту.

Основна частина

В обґрунтуванні актуальності проблеми, яка потребує розв’язання, автором законопроекту зазначається, що чинне законодавство України не визначає можливість та ефективні механізми для добровільного виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) боржниками, що є суттєвою правовою прогалиною.

Варто відмітити, що окремі важливі новели законопроекту стосуються внесення змін до чинного Закону, який пропонується доповнити двома новими

статтями 7¹ та 7². Відповідно до пояснювальної записки, ці статті були напрацьовані завдяки вивченню судової практики та проблематики судових спорів щодо стягнення грошових коштів, в яких відповідачі не завжди володіють актуальними банківськими реквізитами позивача, на які вони могли б добровільно перерахувати грошові кошти після ухвалення судового рішення, але до початку його примусового виконання. Крім того, існуюча в Законі норма (частина восьма статті 26) про те, що боржник за погодженням із стягувачем має право передати йому таке майно або реалізувати його та передати кошти від його реалізації стягувачу в рахунок повного або часткового погашення боргу за виконавчим документом, на практиці так і залишається нереалізованою через відсутність механізму такого відчуження.

Натомість певні застереження викликають окремі положення пропонованих статей 7¹ та 7², які стосуються процедурних питань, зокрема внесення відомостей про дату та час добровільного виконання рішень щодо стягнення грошових коштів. Відповідно до правил техніки нормопроєктування, вони мають визначатися в підзаконних нормативно-правових актах, наприклад, в Інструкції із організації примусового виконання рішень, затвердженій наказом Міністерства юстиції України від 02 квітня 2012 року № 512/5.

Також варто звернути увагу на можливу наявність прогалини у правовому регулюванні, оскільки законопроектом пропонуються зміни до Господарського процесуального кодексу України та Цивільного процесуального кодексу України, проте не передбачено внесення відповідних змін до Кодексу адміністративного судочинства України. Внаслідок цього норми про добровільне виконання рішень діятимуть лише в господарському та цивільному судочинстві, що може призвести до різного правового регулювання аналогічних процедур у різних видах судочинства та неоднакового застосування законодавства судами та виконавчими органами.

З техніко-юридичного погляду законопроект також потребує доопрацювання. Зокрема, у розділі II законопроекту відсутня норма про доручення Кабінету Міністрів України привести свої нормативно-правові акти та забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Висновки

Підтримуючи необхідність прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо добровільного виконання рішень про стягнення грошових коштів» (реєстр. № 14108-1 від 15.10.2025) вважаємо, що окремі його положення потребують доопрацювання з урахуванням висловлених міркувань.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені у документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*